

College aantekeningen - Vevonos 2026 - 2027

**Fiscaal Ondernemingsrecht
voor Notariëlen**
Week 3

**Dit uittreksel is eigendom van Vevonos.
Ondanks zorgvuldige controle is Vevonos
niet aansprakelijk voor de inhoud van dit
uittreksel. Verspreiding zonder
uitdrukkelijke toestemming van Vevonos is
niet toegestaan.**

Hoorcollege Fiscaal Ondernemingsrecht

Week 3A: Ondernemer en de onderneming

14-09-2026

Vanaf vandaag gaat het over de inkomstenbelasting.

Winst uit onderneming (IB)

Even opfrissen:

Art. 2.3 wet IB

Iedere box heeft eigen bron van inkomen en eigen tariefstructuur daarbij:

- Box 1: werk & woning
- Box 2: aanmerkelijk belang
- Box 3: sparen & beleggen → hier hebben we het tijdens dit vak niet over

Bron van inkomen die belast zijn in box 1:

Je moet een bron van inkomen hebben, voordat je überhaupt in de IB terecht kunt komen.

Inkomstenbelasting uit werk en met name het ondernemerschap:

1. Vereisten voor een bron van inkomen:
 - a. Deelname economisch verkeer
 - b. Oogmerk voordeel te behalen (subjectief)
 - c. Voordeel is redelijkerwijs te verwachten (objectief)
→ Stel jij vindt dat je hele mooie schilderijen maakt en daarbij heb je het oogmerk om voordeel te behalen. Maar je verkoopt niks, dus je verdient ook niks. Het voordeel is objectief redelijkerwijs niet te verwachten, want je draait verlies. Je moet de voordeelsverwachting concreet kunnen maken. Kijk daarom naar de feiten en omstandigheden om te beoordelen of sprake is van een bron van inkomen.

Aan het eerste deel voldaan? Dan bepalen: welke bron van inkomen is het?

2. Toerekenen o.a. (rangorderegeling, art. 2.14 Wet IB 2001)

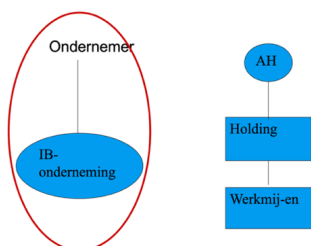
Als je een inkomen of vermogensbestanddeel hebt die bij meerdere bronnen kan voorkomen, dan is het onderdeel van de bron die je als eerste in de wet tegenkomt.

In art. 3.1 IB worden de bronnen van inkomen van box 1 aangewezen. Dit is ook de volgorde waarin de wet ze behandelt.

- Winst uit onderneming (art. 3.2 – 3.79a Wet IB 2001)
- Loon (art. 3.80 – 3.87 Wet IB 2001)
- Resultaat uit overige werkzaamheden (art. 3.90 – 3.99b Wet IB 2001)
- Box 3: inkomen uit sparen en beleggen (hst 5 Wet IB)

→ deze volgorde moet je dus aanhouden. Van belang is om te weten waar het inkomen toebehoort, omdat er bij winst uit onderneming bepaalde ondernemersfaciliteiten van toepassing zijn.

Het werkkerrein

Een IB ondernemer/onderneming
Links is waar we het de komende weken over hebben en rechts is de aandeelhouder. Wat winst is, is bij beiden van belang. We beginnen bij de ondernemer voor de IB. De aandeelhouder is de aanmerkelijkbelanghouder.

Ondernemer art. 3.4 wet IB

Afdeling 3.2 ziet op de bron 'winst uit onderneming'. Eerst 'wie?', dan 'wat?' en daarna de bijzonderheden ten opzichte van de hoofdregel.

Definitie ondernemer, art. 3.4 IB (geldt alleen voor IB):

- De belastingplichtige;
- Voor rekening van wie een onderneming wordt gedreven;
- En die rechtstreeks wordt verbonden voor verbintenissen van die onderneming (verbintenissencriterium)

→ Deze definitie moet worden toegelicht:

Vereiste B: voor rekening van wie een onderneming wordt gedreven

Dus eerst zoeken naar de objectieve onderneming:

Onderneming

Traditionele definitie van onderneming:

- Duurzame organisatie van kapitaal en arbeid
- Die deelneemt aan het economisch verkeer
- Met het oogmerk winst te behalen (die ook redelijkerwijs te verwachten is)

Verschil: bij het resultaat uit overige werkzaamheden is vereiste a niet van toepassing.

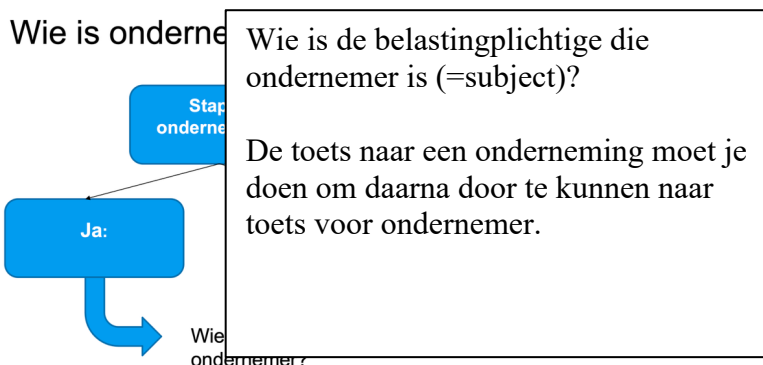
Moderne definitie:

- Zelfstandig duurzaam bedoelde activiteiten, gericht op risicodragende deelneming in het economisch verkeer
- Ondernemerschap (subjectief)
- Onderneming (objectief)
→ deze definitie mag je ook als uitgangspunt nemen

Enige criteria ondernemerschap

De criteria voor ondernemerschap zijn niet cumulatief, maar je kunt ze wel in je achterhoofd houden bij het bepalen of het om een onderneming gaat:

- de duurzaamheid en de omvang van de werkzaamheden;
- de grootte van de brutobaten;
- de winstverwachting;
- het lopen van (ondernemers)risico: = belangrijk
- de beschikbare tijd;
- de bekendheid die naar buiten aan de werkzaamheid wordt gegeven;
- het aantal opdrachtgevers, en
- het spraakgebruik.

Voor rekening van (risico)

Wie loopt het risico ten aanzien van de winst en het vermogen van de onderneming:

- Eigen vermogen = ingebracht vermogen en opgepote winsten. Er bestaat het risico dat het eigen vermogen minder waard wordt.
- Vreemd vermogen = tijdelijk aangetrokken van derden, aflossing, rentevergoeding. Er bestaat het risico dat niet aan de aflossingsverplichting voldaan kan worden.
- Winst = geen vast bedrag, variabel. Winst is geen gegeven.

Voorbeelden van ondernemersrisico

- het risico dat de opbrengst van de werkzaamheden hoger of lager zal zijn;
- het risico dat de kosten de baten overtreffen;
- het debiteurenrisico;
- het risico geen of minder opdrachten te krijgen (het continuïteitsrisico);
- het wettelijk aansprakelijkheidsrisico en beroepsaansprakelijkheidsrisico, en
- het ziekte- en invaliditeitsrisico.

Ondernemer: art. 3.4 IB

- belastingplichtige
- voor rekening van wie een onderneming wordt gedreven
- rechtstreeks verbonden voor verbintenissen (verbintenissen criterium)

Als je hebt vastgesteld dat er een onderneming en een ondernemer (die het risico loopt) is, dan wordt gekeken naar het laatste criterium: het verbintenis criterium!

Vereiste C: en die rechtstreeks wordt verbonden voor verbintenissen van die onderneming (verbintenisencriterium)**Verbintenis criterium**

Het verbintenis criterium is ingevoerd om misbruik tegen te gaan (samen met het urencriterium). Het criterium heeft als doel om alleen 'echte' ondernemers als ondernemer aan te merken voor de IB.

Werking: tegenover zakelijke crediteuren aansprakelijk zijn voor de schulden van de onderneming (waaronder het verrichten van bepaalde diensten en het leveren van goederen).

Rechtstreeks verbonden aan verbintenissen:

- Huwelijksvermogensrecht schept géén rechtstreekse verbondenheid. Is de belastingplichtige in de gemeenschap van goederen gehuwd, dan maakt zijn ondernemerschap niet dat jij óók ondernemer bent (niet rechtstreeks aansprakelijk).
- Erfgenaam: alleen indien de onderneming wordt voortgezet. Geen rechtstreekse, maar afgeleide verbondenheid.

Verbintenis criterium wordt civielrechtelijk ingekleurd:

Welke vormen van ondernemerschap heb je in IB?

Fiscaal transparant: de vennoot achter de onderneming is aansprakelijk.

- Civielrechtelijke vormen contractuele vennootschappen:
 - Maatschap = zelfstandig beroep
 - Vennootschap onder firma = bedrijf onder gemeenschappelijke naam
 - Commanditaire vennootschap = 'vof plus':
 - Beherende vennoten
 - Geldschieters/commanditaire/stille vennoten

Civielrechtelijke aansprakelijkheid

In hoeverre kan de vennoot/maat worden aangesproken voor de schulden van de onderneming?

- Openbare maatschap: iedere maat aansprakelijk voor een evenredig deel van de schulden = voldaan aan verbintenis criterium
- VOF: 100% hoofdelijk aansprakelijk = voldaan aan verbintenis criterium
- CV:
 - beherend vennoten: hoofdelijk aansprakelijk = vc
 - commanditair: tot bedrag kapitaalinbreng $\neq$ vc. Zij zijn op basis van het civiele recht niet aansprakelijk voor schulden, tenzij zij zich als vennoot gaan gedragen.
 - tenzij daden van beheer/werkzaam
 - werkzaam in de zaken van CV: dan 100%.
 - dan hoofdelijk aansprakelijk = vc

Zelfstandig beroep, art. 3.5 IB

De zelfstandig beroepsbeoefenaar wordt voor de wet IB gelijk gesteld met de ondernemer. Je bent eerder een beroepsbeoefenaar dan een ondernemer, want het zelfstandigheids criterium is daar geen vereiste. Persoonlijke vakbekwaamheid (intellectuele of kunstzinnige aard).

Vereisten voor zelfstandig beroepsbeoefenaar:

- a. Werkt zelfstandig en voor eigen risico
- b. Daarbij loopt de belastingplichtige ondernemingsrisico (debiteurenrisico, investeringsrisico)
- c. Streeft naar continuïteit; dus niet als je maar 1x opdracht uitvoert, moet vaker zijn

(Eigen)risico: voor de verwerving van opbrengsten afhankelijk zijn van het zelfstandig aantrekken en behouden van klanten.

Medegerechtigde (commanditair)

Een vennoot is alleen aansprakelijk voor zover hij een geldbedrag heeft ingebracht.

Commanditaire vennootschap:

- Financieringsinstrument (films/rederijen/scheepsbouw)
- Bedrijfsopvolging (kinderen beherend, ouders commanditair vennoot)

Commanditaire vennoot: de winst uit onderneming is belast in box 1

- Medegerechtigde, art 3.3, lid 1, a Wet IB 2001
- Medegerechtigd tot het ondernemingsvermogen
- Géén ondernemer

Commanditaire vennoot

Overtreding beheersverbod:

HR 23 januari 2009, ECLI:NL:HR:2009:BB9390

Art. 20 lid 2 WvK: *Deze vennoot mag geene daad van beheer verrigten of in de zaken van de vennootschap werkzaam zijn, zelfs niet uit kracht eener volmagt.*

Art. 21 WvK: *De vennoot bij wijze van geldschieting, die de bepalingen van het eerste of van het tweede lid van het vorige artikel overtreedt, is wegens alle de schulden en verbindtenissen van de vennootschap hoofdelijk verbonden.*

Wat gebeurt er als de com.vennoot het beheersverbod gaat overtreden?

CV/BV structuur: X ondernemer?

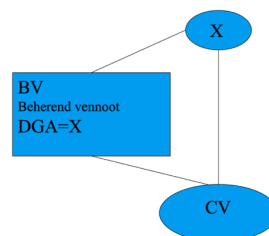
X overtreedt het beheersverbod

Geschil: X is commanditair vennoot, maar ook beherend vennoot van CV. Is X ondernemer voor de IB of niet? En heeft hij daarmee recht op zelfstandigenaftrek? Een eenduidig antwoord hierop is er niet.

HR 23 januari 2009: X handelde als directeur van de BV en com. vennoot in CV, maar hij ondertekende een overeenkomst die betrekking had op de CV. Toen X tekende, bleek niet dat X namens de BV handelde. Had X hiermee het beheersverbod overtreden?

HR: voor de com.vennootschap is niet meer nodig dan dat er sprake is van overtreding van het beheersverbod. Dus als je het beheersverbod overtreedt, dan ben je meteen ondernemer voor de IB. Voor het ontstaan van ondernemerschap is niet meer nodig dan dat de com.vennoot heeft gehandeld in strijd met WvK.

→ Maar toen kwam het arrest 'Lunchroom de Katterug' waarin dit werd gematigd.

Commanditaire vennoot

HR: voor het ontstaan van ondernemerschap, als bedoeld in art. 3.4 Wet IB 2001, is namelijk niet méér nodig dan dat de commanditaire vennoot heeft gehandeld in strijd met het verbod van art. 20, lid 2, WvK.

- Civiel: commanditair blijft commanditair!
- Daarna matigingsrecht in 'Lunchroom De Katterug'

Lunchroom De Katterug

HR 29 mei 2015, ECLI:NL:HR:2015:1413: Situatie:

- Commanditaire vennoten pa en ma
- Zoon beherend vennoot
- Pa en ma hebben tweemaal namens CV een overeenkomst getekend (1998 en 2010)

Oordeel HR: hoofdelijke aansprakelijkheid mag niet in een onevenredige verhouding staan tot de aard en ernst van de schending van art. 20 leden 1 en 2 WvK en dient achterwege te blijven indien en voor zover zij door het handelen van de commanditaire vennoot niet of niet ten volle wordt gerechtvaardigd.

→ In het fiscale recht wordt dit gevolgd en daarmee wordt dus het civiele recht gevolgd.

Een of meer ondernemingen

Voor het zijn van een ondernemer is het niet van belang hoeveel ondernemingen je hebt. Voor het toepassen van ondernemersfaciliteiten is dit wel van belang. Wat de onderneming is, is relevant voor de toepassing van fiscale regelingen.

Beoordeling of er sprake is van één of meer ondernemingen:

- Wat is de aard van de activiteiten van de onderneming ☐ mogelijke economische/commerciële en/of organisatorische verbondenheid, waaronder de intern organisatorische/administratieve verbondenheid
- Criteria:
 - a. Wijze van organisatie en personeel
 - b. Markt/klantenkring
 - c. Assortiment
 - d. Verwerking boekhouding

Arrest 4 augustus 2026: In de casus had een man een onderneming gericht op de verkoop van auto's én ook verleende hij zorg aan dementerende ouderen. Hij verwerkte dit allemaal in één boekhouding. Deze ondernemer verrichtte thuiszorg aan een buurvrouw en ontving hiervoor persoonsgebonden budget van de buurvrouw. De belastinginspecteur stelde: 'Het verlenen van thuiszorg is géén onderdeel van verkoop van auto's. Er is sprake van twee losse ondernemingen.' Het hof ging vervolgens kijken naar wat de aard is van de activiteiten. Het hof oordeelde uiteindelijk dat sprake was van twee ondernemingen.

Ondernemersfaciliteiten

Faciliteit	Ondernemers < 1.225 uren	Ondernemers ≥ 1.225 uren	Medegerechtigden
Meewerkaftrek	-	X	-
Zelfstandigenaftrek € 1.200	-	X	-
Stakingsaftrek € 3.630	X	X	-
MKB-winstvrijstelling 12,7%	X	X	-
KIA	X	X	X
MIA/EIA	X	X	-
HIR	X	X	X
Landbouwwijzigstelling	X	X	X
Kwijtscheldingswinstvrijstelling	X	X	X

De ondernemer heeft recht op deze faciliteiten en de resultaatgenieter heeft dit niet.

Ondernemer + urencriterium

Art. 3.6 Wet IB 2001:

Onder urencriterium wordt verstaan:

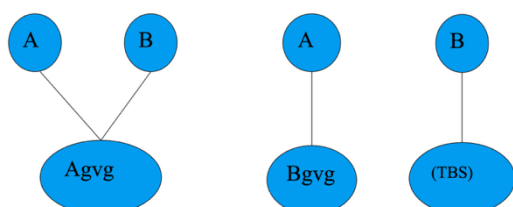
- ten minste 1.225 uren per kalenderjaar aan onderneming besteed
- meer dan de helft van de arbeidstijd heeft betrekking op de onderneming

→ voldoe je hieraan, dan heb je recht op alle ondernemersfaciliteiten!

Belang: ondernemersfaciliteiten, o.a.:

- Zelfstandigenaftrek (art. 3.76 Wet IB 2001)
- Energie-investeringsaftrek (art. 3.42 Wet IB 2001)
- Milieu-investeringsaftrek (art. 3.42a Wet IB 2001)

De Man-Vrouw Firma

MV firma/CV Wet IB 1964 voorgeschiedenis vc/uc

Misbruik in de Wet IB 1964: Ondernemer sluit met wederhelft samenwerkingsverband (achtergrondinformatie/geschiedenis):

- Man en vrouw: 2x ondernemersfaciliteiten
- Winstoverheveling: tariefvoordeel
 - Fiscus; stelde: vrouw is papieren ondernemer
 - Hoge Raad: ondernemerschap firmant
 - Toets: formeel (papieren=contract), dus ondernemer + faciliteiten
 - We willen misbruik voorkomen, dus in de Wet IB 2001 is de aanpak opgenomen:
 - Verbintenis criterium (ondernemerschap)
 - Urencriterium (ondernemersfaciliteiten)

Ondersteunend

Art 3.6 lid 2 Wet IB 2001:

- Samenwerkingsverband + verbonden persoon

Voor de toepassing van lid 1 komen niet in aanmerking: werkzaamheden ten behoeve van een onderneming waaruit de belastingplichtige als ondernemer winst geniet en die deel uitmaakt van een samenwerkingsverband met één of meer verbonden personen. Indien:

- Hoofdzakelijk ondersteunend (meer dan 70% van de uren van medevennoot zijn ondersteunend) en
 - Ondersteunende aard = het levert geen bijdrage aan de winst, uren die kostenverlagend werken. Genereren niet direct omzet.

b. Tussen niet-verbonden ongebruikelijk

Dus als er een samenwerkingsverband is dan moet je opletten, want als de uren van de medevennoot hoofdzakelijk ondersteunend zijn en er tussen niet verbonden personen ongebruikelijk is dat er een samenwerkingsverband wordt aangegaan, dan tellen die uren niet mee voor de bepaling of je aan het urencriterium (1250 uur hebt gewerkt) voldoet.

‘Ondersteunend’ levert geen bijdrage aan:

- Brutowinst
- Omzet
- (Slechts kostenverlagend, bijv. schoonmaak, administratie, receptie)

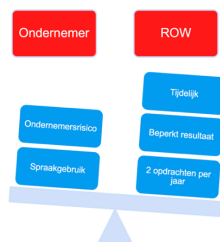
Voorbeeld: een tandarts gaat een VOF aan met zijn partner. De partner regelt de schoonmaak en administratie van de praktijk, maar heeft verder niks met de tandtechnische kant te maken. Dan is het ongebruikelijk dat een tandarts met een willekeurige derde een vof aangaat.

Aard van de activiteiten van ondersteunende medevennoot

Gebruikelijk: commercieel/organisatorische leiding:

- commerciële activiteiten (klantenwerving, onderhouden contacten)
- kennis van de gang van zaken
- organisatie (leidinggeven veelal)
- personeelsbeleid, neemt mensen aan, ontslaat ze, is bezig
- interne dienst (inkoop materialen)

Afbakeningsproblemen

Ondernemer vs resultaat uit overige werkzaamheden

Vandaag: richtinggevende jurisprudentie wordt behandeld zodat je gevoel krijgt hoe ver het ondernemersbegrip strekt en waar row begint.

Deelvisser ondernemer?

HR 14-11-2008, ECLI:NL:PHR:2008:BC3673

Maatschap van 140 deelvisseren. Het schip waar alle vissers op werkten was geen onderdeel van de maatschap, alleen gebruik en genot was ingebracht. Eigenaar van het schip voer ook niet mee. Vraag: is deze maat ondernemer voor de IB of niet? Om dit te bepalen > kijken of er sprake is van een openbare of stille maatschap.

- Openbare: treedt naar buiten onder een gemeenschappelijke naam, herkenbaar voor derden.
 - Stille: niet herkenbaar voor derden. Maat die een rechtshandeling aangaat doet dit op eigen naam.
- dus bepalen of je handelt in naam van de maatschap (openbaar) want dan voldoe je aan verbinteniscriterium.

Deelvisseren:

- Maatschap
- Eigenaar schip vaart niet mee (genot schip ingebracht)
- Inkopen door de maten
 - op rekening van de eigenaar met
 - vermelding naam koper(eigenaar) en scheepsnummer

Geschil: De positie van de zgn. nijvere stille maten, verbinteniscriterium?

Openbare maatschap: voor derden duidelijk kenbare wijze onder een bepaalde naam aan het rechtsverkeer deelneemt.

Hoge Raad: Scheepsnummer is geen naam, gehandeld namens de eigenaar, dus niet namens de maatschap/andere maten. Geen vc

→ Conclusie: er was hier sprake van een stille maatschap dus 140 maten voldeden niet aan verbinteniscriterium en waren dus geen ondernemer voor de IB.

Oplossen door van de stille een openbare maatschap te maken, dan voldoe je meteen aan vc.

Arrest Escortdame I

HR 14-07-2006, ECLI:NL:PHR:2006:AV0846

Mensen die in deze branche werken zijn maat in een stille maatschap, deze treedt niet naar buiten toe vanwege privacy. De dame in kwestie was maat en zag zichzelf als ondernemer en wilde dus gebruik maken van ondernemersfaciliteiten. Boven maatschap zit een stichting die de economische en juridische handeling aangaat, treedt op ovg met maatschap gesloten ovk en deze treedt naar buiten als contractspartij. De stichting gaat dus de rechtshandelingen aan.

Structuur:

- Stille maatschap: escortdames
 - Stichting: exploiteert de club, juridisch en economisch eigenaar van de club, verricht handelingen met derden
 - BV: Eigenaar gebouw, bar, o.a. bewakingspersoneel, barbedienden
- HR: dame is geen ondernemer want niet aan verbintenis criterium (art. 3.4 IB) voldaan.

Arrest Escortdame II

HR 08-07-2011, ECLI:NL:HR:2011:BR0352

Hier stond dezelfde casus centraal als hierboven. Hier weer vraag: is deze persoon wel of geen ondernemer? Ging niet om de vraag of maat aan vc heeft voldaan maar hier was de vraag: is deze dame een zelfstandig beroepsbeoefenaar idzv art. 3.5 IB? ☐ hier staat niet dat je rechtstreeks moet worden verbonden aan de verbintenissen van de onderneming. Betekent dat dan dat deze dame wel ondernemer is?

Vraag:

- Zelfstandig beroep/stille maat
 - Voldoen aan verbintenis criterium?
- Hof: ja zij is zelfstandig beroepsbeoefenaar en dus ondernemer.

Belanghebbende stelt dat zij haar beroep zelfstandig uitoefent. In dat geval wordt in de Wet IB 2001 niet de eis van de rechtstreekse verbondenheid gesteld.

Hoge Raad: 81 R.O.

Als je buiten de boot van ondernemer valt omdat je niet aan de vc voldoet dan moet je ogv rangorderegeling kijken welk inkomen je wel hebt, dan kom je bij resultaat uit overige werkzaamheden uit.

Ondernemen (box 1) vs beleggen (box 3)

Rode draad uit jurisprudentie: meestal is er sprake van beleggen en bij hoge uitzondering is er sprake van ondernemen. 'Meer dan normaal vermogensbeheer' = door arbeid hoger rendement nastreven dan dat je als gewone belegger zou doen. Door gebruik van eigen arbeid en capaciteiten een rendement nastreven dat hoger is dan gebruikelijk, waarbij die plus ook veroorzaakt is door het hogere rendement. Arbeid is gericht geweest op een hoger rendement. Causaal verband: ik verricht arbeid om het voor een hogere waarde te kunnen verkopen ☐ wordt belast in box 1. Is dat causale verband er niet, dan houdt het op in box 1 en ga je naar box 3: beleggen.

Ondernemen:

Meer dan normaal vermogensbeheer:

- Gebruik maken van
 - eigen arbeid,
 - eigen capaciteiten en
 - eigen relaties

box 1: arbeid gericht op hoger rendement/arbeid veroorzaakt hoger rendement

Windturbine

Hoge Raad 23 april 2010 (ECLI:NL:HR:2010:BJ7956)

- Tuinder: Windturbine, € 500.000
- Handtekening 10-jaars contract; voor opgewekte stroom werd voor 10 jaar vooruit verkocht
- Onderhoud door derden
- Verkoop stroom (10 jaar)

Arbeid die persoon verrichtte: onderzoek, stond op perceel, contract tekenen, notaris. Dit is heel minimaal. Vraag: is er sprake van ondernemen of beleggen?

HR: hier wordt in een productie inrichting geïnvesteerd. Deze windturbine wordt als onderneming aangemerkt. Het feit dat de belastingplichtige weinig arbeid verricht doet daar niet aan af. Maakt dus niet uit dat het minimale arbeid is, zolang er maar een causaal verband is tussen arbeid en voordeel.

→ HR: er is sprake van een onderneming

Arbeidsplus en rendementsplus -toets = ik verricht meer arbeid dan bij normaal vermogensbeheer waardoor ik een rendement plus kan halen ten opzichte van een normale belegger.

Belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden

Op het moment dat een belastingplichtige geen onderneming heeft dan kom je bij belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden (afdeling 3.4 IB)

Art. 3.90 Wet IB 2001: som van het resultaat uit één of meer werkzaamheden die geen winst of loon opleveren minus terbeschikkingstellingsvrijstelling

→ dit is als het ware een restartikel.

Art. 3.91 jo art. 3.92 IB: hier staan uitbreidingen tov de winst uit onderneming.

Soorten ROW:

- Overige werkzaamheden
- Terbeschikkingstellingsregelingen
- (Opwaarderingsreserve, lucratiefbelangregeling)
- Mini winst sfeertje: progressief belast. Belast in box 1 naar progressieve tarieven die omhoog gaan naarmate je meer inkomen geniet.

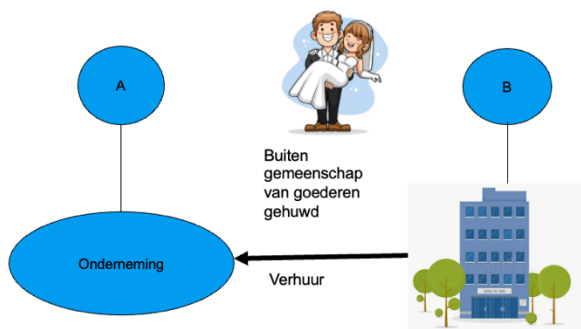
Vereisten voor resultaat uit overige werkzaamheden:

1. Arbeid verrichten
2. Deelname aan het economische verkeer
3. Oogmerk voordeel te behalen (subjectief=ik wil)
4. Voordeel kan redelijkerwijs verwacht worden (objectief=het kan)

→ Cumulatieve vereisten

→ Er moet een causaal verband zijn tussen de arbeid en het voordeel

Uitbreiding: TBS art. 3.91 wet IB

Lid 1 sub a: ter beschikking stellen aan onderneming van verbonden persoon

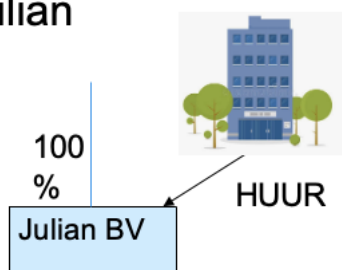
A en B zijn buiten gvg gehuwd. A is ondernemer en B is eigenaar van het pand. Dit pand wordt verhuurd door B aan A. Normaal gesproken zit je bij huur in box 3. Toch valt deze situatie onder werking van box 1 om belastingarbitrage te voorkomen.

Als je het pand volledig voor de onderneming gebruikt dan wordt het verplicht ondernemingsvermogen, staat het pand op balans van de onderneming en dus zijn kosten aftrekbaar en de baten belast. Als A dit pand zelf had gehad dan stond dit pand op balans van de onderneming en bij verkoop dus progressief belast. Dit heeft wetgever willen voorkomen en daarom in art. 3.91 IB deze regel opgenomen.

Lid 1 sub b: samenwerkingsverband

Uitbreiding: TBS art. 3.92 wet IB

Julian

Door Julian in privé ontvangen huur belast in box 1 (art. 3.92 Wet IB 2001)

Situatie: het ter beschikking stellen van vermogensbestanddelen aan een vennootschap waarin de belastingplichtige een aanmerkelijk belang heeft.

Privépand als aandeelhouder en die ter beschikking stellen aan vennootschap waar je als aandeelhouder aanmerkelijk belang in hebt: de inkomsten die je daaruit geniet zijn belast ogv art. 3.92 IB.

Wanneer start de tbs-regeling en moet je inkomsten progressief in box 1 laten vallen?

HR: de tbs-regeling begint wanneer er rehtens, dan wel in feite, sprake is van terbeschikkingstelling. Dit is relevant voor de balans en de boekwinst. De waarde van de beginbalans bepaalt ook hoeveel er uiteindelijk in box 1 belast is.

TBS – verbonden persoon

Wie is de verbonden persoon?

Verbonden persoon / verbonden lichaam (art. 3.91 lid 2 letter b en c en 3.92 lid 2 letter b Wet IB 2001):

Onder verbonden persoon wordt verstaan:

- a. Kleine kring (enge kring) van verbonden personen:
 - Partner (ondernemer) van de belastingplichtige;
 - Minderjarig kind (ondernemer) van de belastingplichtige of van zijn partner;
 - Minderjarig kind is belastingplichtige (ondernemer): ouder is verbonden persoon

→ Belastingplichtige is degene die de ter beschikking steller is. Deze groep is klein.
- b. Grote kring (ruime kring) van verbonden personen
→ Deze zie je niet in bovengenoemd artikel maar wel in lid 3 van art. 3.91 en art. 3.92 IB. Gaat om de ongebruikelijke terbeschikkingstelling; uitbreiding van de verbonden personen. Als er sprake is van in het maatschappelijk verkeer ongebruikelijke tbs dan is de kring dus groter. Dit gaat om bloed- of aanverwanten in de rechte lijn (niet broer/zus maar ouders, kinderen en kleinkinderen)

Ongebruikelijke TBS

Wat betekent dit dan precies?

- Grote kring verbonden personen □ ongebruikelijke TBS
- Verwanten in de rechte lijn van de belastingplichtige en zijn partner
- Ongebruikelijke terbeschikkingstelling
 - Art. 3.91 lid 3 Wet IB 2001
 - Art. 3.92 lid 3 Wet IB 2001

Voorbeelden ongebruikelijk:

- Ongebruikelijke voorwaarden in overeenkomst (geen vergoeding bedongen): moeder die aan haar zoon een lening verleent zonder rente. In het maatschappelijk verkeer is het ongebruikelijk om zonder rente te lenen aan iemand dus aan voldaan.
- Ongebruikelijk in deze verhouding (levensverzekering tussen ouder en kind)

Wat wel of niet gebruikelijk is, is afhankelijk van omstandigheden en tijd (rentepercentage). Kijk naar: met een willekeurige derde zou je dit nooit doen.

Let op: dit niet verwarren met de ODR-lening. Dit is een onzakelijke lening en is wat anders dan een ongebruikelijke terbeschikkingstelling.

Einde TBS

Einde als er niet meer wordt voldaan aan voorwaarden □ sfeerovergang (overgang van TBS regime naar ander fiscaal regime) dan dus niet meer in box 1.

Voorbeelden wanneer de TBS stopt en er dus sprake is van een sfeerovergang:

- Vermogensbestanddeel wordt niet meer ter beschikking gesteld
- Einde partnerschap
- Einde andere verbondenheid (kind wordt meerderjarig)
- De onderneming/het aanmerkelijk belang eindigt

Gevolg: een eindbalans opstellen, WEV bepalen van de ter beschikking gestelde vermogensbestanddelen en wordt de meerwaarde dus belast. Het vermogensbestanddeel verhuist dan naar box 3.

Hoofregel: boekresultaat belast (of bij verlies: aftrekbaar)

Alternatieven:

- Herinvesteringsreserve toepassen (art. 3.95 lid 2 j 3.54/3.64 Wet IB 2001);
- Bij verhuur: uitstel van betaling (art. 25 lid 14 Inv. j art. 4a Uitv.reg. Inv.)

Bijzondere situaties bij eindigen TBS-regeling

1. Overgang krachtens erfrecht:
 - Fictieve staking (art. 3.95 jo. art. 3.58 Wet IB 2001);
 - Maar art 3.62 Wet IB 2001: doorschuiving mogelijk, mits terbeschikkingstelling wordt voortgezet
2. Van TBS naar OV en andersom:
 - TBS pand wordt ondernemingsvermogen: art 3.99 Wet IB 2001 geruisloos/boekwaarde doorschuiven van tbs-balans naar ondernemingsbalans en dus hoeft je niet af te rekenen.
 - Ondernemingspand wordt TBS-vermogen: afrekenen stille reserves
3. Huwen/scheiden in gvg: doorschuifregeling art. 3.98c en 3.98d Wet IB 2001.

TBS en huwelijksgoederengemeenschap

Tbs ex art. 3.91 Wet IB 2001:

- Aangaan: tbs-er en ondernemer: afrekening bij tbs-er (pand wordt ondernemingsvermogen van ondernemer-echtgenoot)

Situatie: X heeft onderneming en Y stelt pand ogv art. 3.91 IB ter beschikking. Dan gaan ze trouwen in gvg. Dan moet Y afrekenen en het pand verschijnt bij X op ondernemingsbalans.

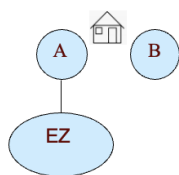
Het beheer komt toe aan degene die het pand ook in gebruik heeft.

- Ontbinding: 'einde tbs' via 3.59 en 3.62

Tbs ex art. 3.92 Wet IB 2001:

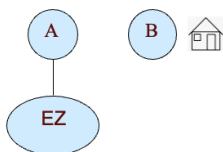
- art. 3.98c Wet IB 2001: geruisloze doorschuiving bij aanvang huwelijksgemeenschap
- art. 3.98d Wet IB 2001: geruisloze doorschuiving bij verdeling gemeenschap mits er sprake blijft van tbs

Huwelijksgemeenschap

Ondernemingsvermogen

Buiten gemeenschap van goederen:

Art. 3.91 Wet IB (TBS)

Buiten gvg dan kom je in situatie van art. 3.91 IB

Voorbeelden

Valerie stelt een pand ter beschikking aan Maurits, Maurits is ondernemer. Valerie en Maurits gaan trouwen.

Situatie a: trouwen in algemene/beperkte gvg (pand is onderdeel van gemeenschap):

- Pand wordt fiscaal volledig toegerekend aan de onderneming van Maurits en komt bij onderneming op de balans als ondernemingsvermogen (bestuursbevoegdheid, vermogensetikettering)

Situatie b: trouwen buiten gvg, pand is van Valerie:

- Terbeschikkingstellingsregeling van toepassing (art. 3.91 Wet IB 2001)

Situatie c: trouwen buiten gvg, pand is fiscaal ondernemingsvermogen voor Valerie

Geheel als keuzevermogen aanmerken:

- Pand valt onder winstregime (art. 3.8 Wet IB), tbs-regeling niet van toepassing

Situatie d: trouwen buiten gvg, pand valt in een eenvoudige gemeenschap

Eenvoudige gemeenschap = beide partners hebben eigen aandeel gekocht en dus per eigendomsdeel bepalen hoe je het moet etiketteren.

- Aandeel pand Maurits: winstregime (art. 3.8 Wet IB)
- Aandeel pand Valerie: tbs (art. 3.91 Wet IB)

Oude tentamenvraag

Albert is eigenaar van een dierenpeciaalzaak. Hij wil met zijn echtgenote Ria een vennootschap onder firma aangaan, waarbij hij de onderneming en arbeid inbrengt, en zij alleen arbeid. Haar arbeid bestaat uit het voeren van de administratie (400 uur per jaar), schoonmaakwerkzaamheden (400 uur per jaar) en verkoopgesprekken (500 uur per jaar).

a. Heeft zij recht op de zelfstandigenaftrek?

Zelfstandigenaftrek vind je in art. 3.76 IB ☐ recht op aftrek geldt voor de ondernemer die aan het urencriterium voldoet.

Voldoet zij aan urencriterium art. 3.6 IB: 1.225 uur en meer dan de helft van de werkzaamheden zien op de onderneming (niet uit casus afleiden maar wordt dan aangenomen). Zij werkt 1300 uur dus voldoet in principe aan lid 1.

Lid 2: samenwerkingsverband. Deze uren tellen niet mee indien de werkzaamheden hoofdzakelijk van ondersteunende aard zijn. Ondersteunend zijn alle werkzaamheden die niet direct omzet opleveren: administratie en schoonmaak zijn dus ondersteunend. Verkoopgesprek levert wel winst op dus die wel meerekenen. 38% is core business en 62% is ondersteunend. Hoofdzakelijk is 70% daar dus niet aan voldaan dus lid 2 nvt.

Albert en Ria gaan de vennootschap onder firma aan. De vader van Ria geeft Albert en Ria een pand in gebruik, waarin zij voorraden van de onderneming kunnen opslaan.

b. Maakt het voor de behandeling van dit pand in de IB uit of Albert en Ria wel of geen huur betalen?

Hier een vader – kind relatie en dus is er sprake van een ongebruikelijke TBS, dan is het relevant of er wel of geen huur wordt betaald. Als er geen huur wordt ontvangen wordt de zakelijke huur wel gewoon belast bij vader.

...Laatste vragen zijn niet behandeld...

